

POZNAVANJE PRUŽANJA PRVE POMOĆI KOD STUDENATA – BUDUĆIH ODGOJITELJA I UČITELJA

Tonka Vekić

Dječji dom Sveta Ana Vinkovci

Irella Bogut

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek

Višnja Vekić-Kljajić

Sveučilište u Slavanskom Brodu Slavonski Brod

Sažetak

Važnost poznavanja prve pomoći ogleda se kroz njezine ciljeve koji su spašavanje života, sprječavanje nastanka invaliditeta te skraćivanje vremena liječenja i oporavka. Projekt „Sigurnost na vodi“ provodi se u organizaciji Crvenog križa u suradnji s Fakultetom za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Terenskim poučavanjem, seminarima i radionicama koje provode djelatnici i volonteri Crvenog križa nastoji se educirati studente procesima kojima je svrha sprječavanje nesreće na vodi te postupcima pružanja pomoći ozlijeđenima ili oboljelima.

Cilj je rada utvrditi koliko su studenti, budući odgojitelji i učitelji upoznati s osnovama pružanja prve pomoći te povećati svijest o važnosti poznavanja osnova pružanja prve pomoći. Istraživanje je provedeno na uzorku od 150 studenata Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, anketnim upitnikom koji je bio dostupan u digitalnom obliku te su ga studenti dobrovoljno i anonimno popunjavali. Upitnik se sastojao od 18 pitanja otvorenog, zatvorenog i kombiniranog tipa.

Nakon statističke obrade, istraživanjem je utvrđeno kako se većina studenata susrela s teorijom prve pomoći u dosadašnjem školovanju, ali ne poznaju u potpunosti postupke djelovanja. Istaknuta je potreba za kontinuiranom edukacijom i važnosti obnavljanja praktičnih znanja pružanja prve pomoći među studentima iz područja odgojno-obrazovnih znanosti te su navedene preporuke za daljnja istraživanja.

Ključne riječi: Crveni križ, edukacije, projekt, prva pomoć, studenti

UVOD

Suvremeno življenje puno promjena i rizika predstavlja izazov za mlade generacije. Prirodne pojave poput potresa, poplava, epidemija te opasnosti uvjetovanih ratnim razaranjima dio su života suvremenih generacija što u znatnoj mjeri utječe na život u svim segmentima društvenog, ekonomskog i gospodarskog sustava. Prirodne katastrofe imaju nepovoljan utjecaj na razvoj zajednice, okoliš, zdravlje stanovništva, ali i kulturne te političke uvjete života (Nikolić i sur., 2020). Stoga društvo postavlja velike zahtjeve u pripremi novih generacija za uspješno djelovanje u današnjem nepredvidivom okruženju, što uključuje socijalno-osjetljivo djelovanje, humano življenje s naglaskom očuvanja vlastitog i tuđih života (Hrvatski Crveni križ, 2017). Jedan od temeljnih programa Hrvatskog Crvenog križa je prva pomoć koja predstavlja skup radnji kojima se spašava život čovjeka do dolaska stručne medicinske pomoći. Osnove pružanja prve pomoći obuhvaćaju temeljna znanja o ozljedama, bolestima te osnovne korake postupanja prilikom nastalih ozljeda ili stanja koja ugrožavaju život. Poznavanje postupaka prve pomoći trebalo bi biti obavezno u svim odgojno-obrazovnim ustanovama jer uz dom, dječji vrtići i škole druga su najvažnija djetetova okolina, ističu Kovačić i sur. (2019).

Kurikulum ranog i predškolskog odgoja propisuje, usmjerava i razvija različita područja ljudskog djelovanja. Osim obrazovanja u ustanovi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja ostvaruje se i odgoj kojem pripadaju očuvanje zdravlja, njega i zaštita djeteta te samo obrazovanje nije primjereno izuzimati iz cjeline koja uključuje i ostale odsječke. „Procese njege, odgoja i učenja djece rane dobi treba shvaćati cjelovito i isprepletene jedne s drugima, tj. utkane u svaki segment zajedničkog življenja“ (Slunjski, 2015, str. 7). Djeci predškolske i mlađe školske dobi veliku ulogu za psihički i fizički razvoj predstavlja pokret i igra te su slijedom toga sklony iznenadnim ozljedama zbog svojih aktivnosti, znatiželje, razigranosti, natjecateljskog duha koji nerijetko uključuje nedostatan oprez tijekom igre, ali i koordinacije koja nije u potpunosti razvijena tijekom te razvojne dobi. Stoga u slučaju iznenadnih zdravstvenih problema i ozljeda u dječjem vrtiću odgojitelji su najčešće prvi uz dijete te moraju identificirati i procijeniti težinu ozljede. Sigurnost i zdravlje djece svim subjektima društva primarni su zadatak koji zahtijeva primjerenu osposobljenost za slučaj nezgode bilo koje vrste (Vujić Šisler, 2004). Vrsta i težina ozljede ovise o raznovrsnim čimbenicima među kojima su mjesta poput dječjih igrališta, parkova i različita sredstva poput igračaka, namještaja i školskog pribora. Sve navedeno može biti izvor ozljede kod djece. Treba napomenuti kako ozljede mogu ostaviti izrazito velik trag kako na psihičko tako i na fizičko zdravlje djece zbog čega je potrebno da su odgojno-obrazovni djelatnici pravovremeno i kvalitetno osposobljeni za pružanje prve pomoći što također predstavlja moralnu i pravnu obvezu (Kovačić i sur., 2019). Pružanje prve pomoći unesrećenom i ozlijeđenom djetetu predstavlja izazov koji djeluje vrlo stresno te izaziva osjećaj straha i panike. Stoga je cilj ovog istraživanja bio povećati svijest o važnosti poznavanja osnova pružanja prve pomoći osobito kod budućih odgojitelja i učitelja koji su najčešće prvi uz dijete kada se dogode iznenadni zdravstveni problemi ili ozljede u dječjem vrtiću ili školi. Dio rezultata prezentiran je na znanstvenom skupu Dani doktoranada – Obrazovne znanosti i perspektive obra-

zovanja u rujnu 2021. godine na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

U studijskom programu obrazovanja odgojitelja i učitelja ističe se kompetentnost kao sustavna veza znanja, sposobnosti, vrijednosti i motivacije na funkcionalnoj razini. U studijskom programu obrazovanja za odgojitelje i učitelje ključni status ima aktivna suradnička razmjena između dijelova programa koji se poučavaju na sveučilištu i izvan sveučilišta. Glavna ideja koja podupire usmjerenje jest razvoj i stvaranje novih oblika suradnje između vrtića, škola i zajednica u kojima djeluju. Kovač i Buchberger (2013) ističu da se ključan indikator postizanja kvalitete vrtića/škole i obrazovnog sustava ogleda u uspješnoj i održivoj suradnji vrtića/škola i vanjskih dionika što ujedno jača profesionalni kapacitet i učinkovitost odgojno-obrazovne ustanove u cjelini. Prioritet suradnje jest razviti kompetencije za konstruktivnu suradnju s drugim čimbenicima u društvu (Valjan Vukić, 2016). U radu je navedena suradnja fakulteta s Crvenim križem kao oblik učinkovite edukacije u kojoj su studenti mogli sudjelovati, a navedena suradnja može se organizirati i s dječjim vrtićem i školom.

METODE

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja bio je utvrditi koliko su studenti – budući odgojitelji i učitelji upoznati s osnovama pružanja prve pomoći. Istraživanje je bilo usmjereno i na povećanje svijesti o važnosti poznavanja osnova pružanja prve pomoći.

Sudionici

U istraživanju je sudjelovalo 150 studenata Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, od kojih je 18 % studenata prve godine (N=27), 18 % studenata druge godine (N=27), 24 % studenata treće godine (N=36), 18 % studenata četvrte godine (N=27) te 22 % studenta pete godine (N=33). Ovim istraživanjem najviše je obuhvaćeno studenata treće godine. U istraživanju je sudjelovalo 130 (86,7 %) studentica te 20 (13,3 %) studenata.

Mjerni instrument

Korišten je upitnik *Poznavanje prve pomoći kod studenata Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti* koji se sastojao od 18 pitanja otvorenog, zatvorenog i kombiniranog tipa. Prvi dio obuhvaćao je pitanja sociodemografskog obilježja koji se sastojao od dva pitanja (spol i godina studija). Drugi dio odnosio se na teorijska i praktična znanja o prvoj pomoći: dva pitanja otvorenog tipa, osam pitanja zatvorenog tipa te šest pitanja kombiniranog tipa.

Prikupljanje i obrada podataka

Studentima je pojašnjena svrha i cilj anketiranja te pravo da sudjeluju ili odustanu u bilo kojem trenutku. Anonimno anketno ispitivanje provedeno je tijekom lipnja 2021. godine, a pristupili su mu dobrovoljno studenti. Ispitanici su upoznati da će se dobiveni podatci koristiti isključivo u svrhu znanstvenog istraživanja. Za potrebe ovoga rada podatci su obrađeni deskriptivnom statistikom.

REZULTATI I INTERPRETACIJA

Sociodemografski podatci

U istraživanju je sudjelovalo 150 studenata Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, i to 130 (86,7 %) studentica te 20 (13,3 %) studenata. Navedeni podatci vidljivi su u Tablici 1.

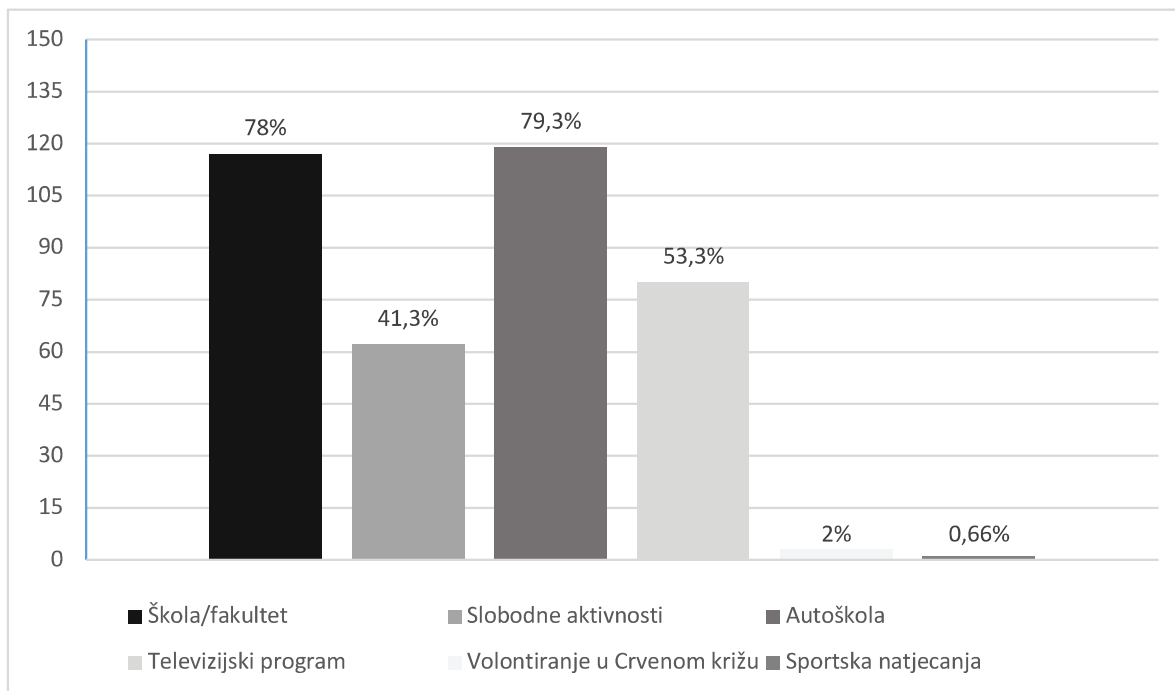
Tablica 1 Broj studenata prema spolu

Spol	N	%
studentice	130	86,7 %
studenti	20	13,3 %
Σ	150	100 %

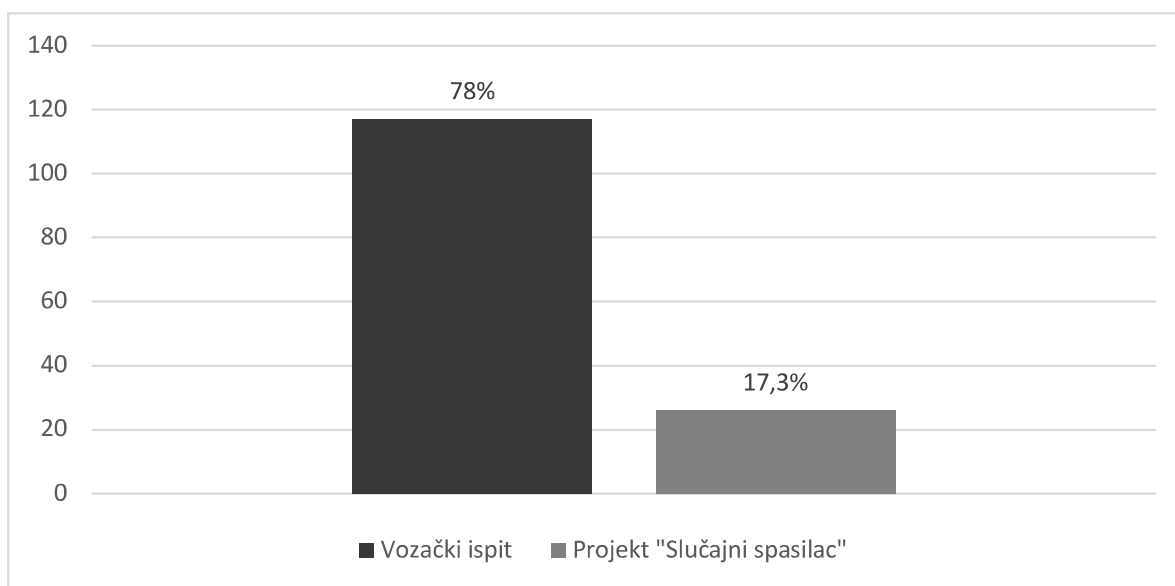
Prema godini studiranja najviše sudionika istraživanja 36 (24 %) studenata je treća godina studija što je vidljivo u Tablici 2.

Tablica 2 Broj studenata prema godini studiranja

Godina studiranja	N	%
1. g.	27	18 %
2. g.	27	18 %
3. g.	36	24 %
4. g.	27	18 %
5. g.	33	22 %
Σ	150	100 %

Grafikon 1 Načini informiranja o pojmu prve pomoći

Od ukupnog broja prikupljenih odgovora, 117 studenata (78 %) položilo je prvu pomoć u okviru polaganja vozačkog ispita, a 26 studenata (17,3 %) sudjelovalo je u edukaciji u okviru projekta „Slučajni spasilac“ koji se provodi u suradnji Crvenog križa Osijek i Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, što se prikazuje Grafikonom 2.

Grafikon 2 Poznavanje prve pomoći stručnim vodstvom i edukacijom

Svi anketirani studenti znali su prepoznati definiciju prve pomoći te tko sve može biti pružatelj prve pomoći. Teorijsko poznavanje prve pomoći obuhvaćalo je pitanja poput provjere disanja kod osobe bez svijesti, što je znalo 60 (40 %) studenata. Njih 101 (67,3 %) znalo je da se aspirin nikada ne smije davati osobama mlađima od 16 godina te je gotovo svih 147 (98 %) studenata prepoznalo definiciju imobilizacije. Što se tiče praktičnog poznavanja postupaka prve pomoći, 110 (73,3 %) studenata znalo je pravilan položaj postavljanja osobe pri svijesti sa sumnjom na ozljedu kralježnice. Čak 94,7 % (142) studenata zna prepoznati znakove srčanog udara, no samo 54,7 % (82) studenata zna u kojem se omjeru odvija oživljavanje. Gotovo su svi studenti znali nabrojati barem pet stvari koje sadrži kutija prve pomoći. Među navedenim predmetima koji se nalaze u kutiji prve pomoći ispitanici su najviše navodili zavoje (86 %, N=129), zatim škarice (76 %, N=114), flastere (74,4 %, N=112), sterilne gaze (65 %, N=102) i maramu (34 %, N=51).

RASPRAVA

Zbog brojnih izazova i rizika suvremenog življenja (epidemija, potresi, ratovi) istraživanje se smatra relevantnim jer ukazuje na potrebe suvremenih odgojitelja i učitelja u odgojno-obrazovnim uvjetima. Istraživanje je uključivalo veći broj osoba ženskog spola (86,7 %) od muškog spola (13,3 %), što je i očekivano s obzirom na statističke podatke Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske (2021) koji je objavio publikaciju „Žene i muškarci u Hrvatskoj 2021.“ gdje su statistički prikazani podatci o zaposlenosti žena u djelatnosti obrazovanja: 78,9 % i muškaraca 21,1 %. Cilj je navedene publikacije statistički prikazati položaj žena i muškaraca u današnjem društvu te utvrditi kako svi imaju jednaka prava i mogućnosti za ostvarivanje vlastitih potencijala.

Budući da je u istraživanju sudjelovalo čak 78 % studenata koji su položili prvu pomoć u okviru vozačkog ispita, važno je napomenuti da je potrebno redovito obnavljati znanje i metode o pružanju prve pomoći i nakon položenog vozačkog ispita što također potvrđuje istraživanje u kojem su ispitani studenti koji su dobrovoljno sudjelovali u tečaju prve pomoći i potvrdili potrebu za ponavljanjem tečaja radi što kvalitetnijeg djelovanja u slučaju nesreće (Ming-Ju i sur., 2018). Program koji provjerava znanja i vještine vozača u postupcima pružanja prve pomoći naziva se EuroTest (HAK, 2013) te testiranjem provedenim 2013. godine utvrđeno je kako vozači precjenjuju vlastita znanja i vještine. Zaključeno je da se većina vozača (gotovo dvije trećine) osjeća sigurno i samouvjereneno u pružanju prve pomoći, ali da samo oko 18 % ispitanika točno zna što činiti kada se pojavi na mjestu nesreće (HAK, 2013). Slične rezultate predstavili su istraživači Slabe i Fink (2012) gdje su ispitivanjem poznavanja prve pomoći kod odgojitelja potvrdili kako precjenjuju svoje znanje iz prve pomoći, ali su ipak svjesni svoje odgovornosti u navedenim situacijama.

Činjenica da je većina studenata znala nabrojati barem pet stvari koje se nalaze u kutiji prve pomoći predstavlja olakotnu pogodnost jer će znati s čime raspolažu kada se upuste u pružanje

prve pomoći. De Lima Rodrigues i sur. (2015) objašnjavaju kada postoji pristup materijalima potrebnim za pružanje pomoći, to jest torbi, kutiji ili ormariću prve pomoći, olakšat će pravilno provođenje svih jednostavnijih i složenijih postupaka. Poznavanje svih materijala i pomagala koji su na raspolaganju u kutiji prve pomoći, ubrzat će postupak pružanja pomoći. Međutim, čak i kad postoji pristup kutiji prve pomoći, i dalje mogu prevladavati teškoće u pogledu nedovoljnog poznavanja prve pomoći ili stvorenog straha i nelagode izazvane nedostatkom potrebnog, odnosno primjenjivog znanja.

Teorijsko znanje o prvoj pomoći osnovni je preduvjet za kvalitetno i sigurno pružanje prve pomoći, no ključne su praktične vještine poput postavljanja u bočni položaj, reanimacije, zaustavljanja krvarenja, zavijanje određenih dijelova tijela i druge, koje nisu bile provjeravane ovim istraživanjem. Osim radionica i seminara, studenti na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku u okviru kolegija Prirodoslovlje, Zdravstveni odgoj i Školska higijena imali su priliku susresti se s pojmom i postupcima prve pomoći. Dio nastave navedenih kolegija organizira se u Crvenom križu ili u specijaliziranim ustanovama čime se dodatno potiče suradnja odgojno-obrazovnih ustanova i institucija što pruža studentima mogućnosti upoznavanja s teorijskim i praktičnim znanjima koja će moći interdisciplinarnim pristupom primijeniti u budućem radu. Integrirani dio odgojno-obrazovnog procesa je zdravstveni odgoj kojim se nastoji međupredmetnim temama, kako u dječjim vrtićima tako i u školama, razviti pozitivniji odnos prema zdravlju, steći određena znanja o zdravstvenim problemima i zdravstveno prihvatljivom ponašanju (Vučemilović, 2013). Nastoji se ojačati kritička svijest o zdravstvenom odgoju pojedinaca čineći ih sposobnima za kvalitetniji i zdraviji život.

Budući da su se svi anketirani studenti prethodno susreli s pojmom prve pomoći, ne iznenađuje dobiveni podatak da su svi znali prepoznati definiciju i potencijalne pružatelje prve pomoći. U istraživanju Adib-Hajbaghery i Kamrava (2019) uočava se sličnost u rezultatima istraživanja u kojem je sudjelovalo 196 učitelja razredne nastave koji su svoje znanje o poznavanju postupaka prve pomoći procijenili kao srednje dobro. No, s obzirom da je više od 75 % ispitanih studenata položilo prvu pomoć u okviru vozačkog ispita, rezultati teorijskog i poznavanja praktičnog znanja prve pomoći mogli su biti znatno bolji, što nam potvrđuju odgovori na pitanja poput provjere disanja kod osobe bez svijesti gdje je samo 40 % studenata znalo točan odgovor ili pitanje omjera oživljavanja što je znalo tek 54,7 % studenata. Navedena teorijska pitanja od velike su važnosti jer i djeca mogu izgubiti svijest zbog različitih uzroka poput ozljede glave, jakog krvarenja, pada šećera u krvi, epilepsije (Hrvatski Crveni križ, 2018) i brojnih drugih ozljeda/stanja koje se lako i neočekivano mogu pojaviti na radnom mjestu odnosno u dječjem vrtiću ili školi. Prema Vujić Šisler (2004) najčešće ozljede djece u vrtiću su: posjekotine, ogrebotine, krvarenje iz nosa ili određenog dijela tijela, udarci pri padu i ugrizi ili ubodi kukaca na što odgojno-obrazovni djelatnici moraju biti spremni intervenirati i sanirati jer imaju stalni kontakt s djecom. Valja spomenuti krizne situacije poput pandemije i potresa koji su ostavili dugotrajne posljedice na zdravlje djece i mladih. Prema istraživanju Poliklinike za zaštitu djece i mladih grada Zagreba (2020) djeca s područja pogođenih potresom sklonija su depresivnosti, napada-

jima panike, burnoj reakciji na jače zvukove, odnosno 14 % djece ima simptome PTSP-a. Djeca i mladi emocionalno su traumatizirani pa se od odgojno-obrazovnih dionika očekuje pružanje podrške i pomoći budući da navedeni čimbenici bitno utječu na zdravlje ali i uspjeh djeteta. Bez obzira na pedijatre i specijaliste školske medicine koji pružaju sveobuhvatnu preventivnu zdravstvenu zaštitu djeci predškolske i školske dobi, bitno je naglašavati i promicati zdrav stil života i osigurati kvalitetan život tijekom institucionalnog odgoja i obrazovanja. Stoga se na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u suradnji s Gradskim društvom Crvenog križa Osijek u okviru projekta „Sigurnost na vodi“ provodi seminar „Slučajni spasilac“ kojemu je svrha radionicama, terenskim poučavanjem i edukacijama podići svijest o opasnostima i potencijalnim rizicima kojima djeca mogu biti izložena, a posao odgojitelja i učitelja uključuje i boravak djece na otvorenom, terensku nastavu i boravak u prirodi (Ćosić i sur., 2019). Slijedom toga, valja istaknuti kako je nedostatak istraživanja to što uzorak čini vrlo mali broj ispitanika koji je sudjelovao u edukaciji „Slučajni spasilac“ (17,3 %).

Prema istraživanju Bildik (2011) izrazito je slabo poznavanje prve pomoći kod studenata učiteljskih studija u Turskoj, a slično je stanje i u Iranu gdje noviji podatci nakon provedenih istraživanja potvrđuju kako učitelji nemaju dovoljno znanja o prvoj pomoći te da su potrebne hitne mjere za dodatnu obuku (Adib-Hajbaghery, Kamrava, 2019). Novije proučavanje i analiza kompetencija učitelja iz Republike Slovenije navodi kako nedostaje teorijskog znanja o mjerama prve pomoći te da ipak za pružanje prve pomoći nisu odgovorni samo učitelji već i svi zaposleni u odgojno-obrazovnoj ustanovi (Kovačić i sur., 2019). To nam pruža pogodnosti za djelovanje i buduća istraživanja o poznavanju i primjeni prve pomoći u svrhu profesionalnog razvoja i usavršavanja te kvalitetnijeg rada u odgoju i obrazovanju.

Istraživanjem je utvrđeno da se većina studenata susrela s pojmom prve pomoći u dosadašnjem školovanju, ali ipak ne poznaju u potpunosti postupke djelovanja bez obzira na polaganje ispita prve pomoći u sklopu vozačkog ispita ili sudjelovanja na seminaru „Slučajni spasilac“. Razina znanja o postupcima prve pomoći izrazito je niska te postoji potreba za dodatnom edukacijom koja bi uključivala i teorijsko i praktično upoznavanje s postupcima prve pomoći. Treba razmotriti mogućnost uvođenja sadržaja iz područja prve pomoći u kolegije odgojiteljskih i učiteljskih studija kako bi budući odgojitelji i učitelji bili spremni na sve izazove odgojno-obrazovnog procesa.

ZAKLJUČAK

Studente iz područja odgojno-obrazovnih znanosti, buduće odgojitelje i učitelje potrebno je educirati za pravilno pružanje prve pomoći jer u slučaju nesreće i pravovremena pomoć smanjuje posljedice ozljede, ubrzava oporavak i spašava živote. Mogućnost smanjenja pogrešnih postupaka u pružanju prve pomoći zahtijeva stalno usavršavanje te praćenje zdravstvenih preporuka. Kompetencije pružanja prve pomoći od velike su važnosti za buduće odgojitel-

je i učitelje čiji posao podrazumijeva boravak i aktivnosti s djecom i izvan njihovog radnog okruženja. Obrazovanje studenata osnovna je misija Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, a edukacija građana ključna je sastavnica Hrvatskog Crvenog križa što predstavlja suvremeni koncept u obrazovanju učitelja i odgojitelja. Nedostatak znanja odgojitelja i učitelja o osnova- ma prve pomoći predstavlja uznemirujući i potencijalno opasan trend.

Tijekom samostalnog provođenja postupaka pružanja prve pomoći vrlo je važno očuvati vlasti- tu smirenost i promišljenost te uz sve socijalne i komunikacijske kompetencije pružatelja prve pomoći ne smije se zaboraviti suvremena pedagoško-psihološko-metodička teorija u praksi o smirivanju uplašenog, ozlijeđenog, uplakanog djeteta. Neophodna je kolektivna provedba dodatnih, učestalijih edukacija, predavanja, edukativnih programa koji se bave promicanjem i zaštitom zdravlja u odgojno-obrazovnim sredinama kako bi se odgojitelji i učitelji ponajprije osjećali sigurnije na svom radnom mjestu ali i u drugim sredinama.

Ovim se istraživanjem otvaraju brojna pitanja o nadasve potrebnoj dodatnoj edukaciji, a rezu- ltati određenih teorijskih pitanja primjenjivih u svakodnevnom radu, odnosno promatranje i provjera praktičnih vještina, može biti smjernica za daljnje istraživanje. Shodno tome, poželjno je ispitati studente Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te Učiteljskog studija postoji li interes za dodatnom redovnom edukacijom u sklopu određenih kolegija jer redovito ponav- ljanje i obnavljanje postojećeg znanja pomaže u jačanju samopouzdanja i svladavanju straha prilikom iznenadne nesreće na radnom mjestu i u svakodnevnom životu. Preporuka je uvesti kontinuirane edukacije u odgojno-obrazovne sustave, a navedeni prijedlozi mogu doprinijeti daljnjem promišljanju i planiranju načina rada sa studentima te inovaciji odgojno-obrazovnog konteksta.

LITERATURA

- Adib-Hajbaghery, M., Kamrava, Z. (2019). Iranian teachers' knowledge about first aid in the school envi- ronment. *Chinese Journal of Traumatology*, 22, 240-245.
- Bildik, F., Kilicaslan, I., Keles, A., Demircan, A. (2011). The Need for First Aid Awareness among Candidate Teachers. *Turkish Journal of Emergency Medicine*. 11(4), 166-170.
- Ćosić, D., Šoltić, A., Popović, Ž., Bogut, I., Kišmartin, I. (2019). Seminar Slučajni spasilac u okviru projekta Crvenoga križa Sigurnost na vod iza studente Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti. *Časopis za odgojne i obrazovne znanosti Foo2rama*, 3(2), 133-140.
- De Lima Rodrigues i sur. (2015). Teacher's Knowledge about First Aid in the School Environment: Strate- gies to Develop Skills. *International archives of medicine*, 8(209), 1-9.
- Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske. (2021). *Žene i muškarci u Hrvatskoj 2021*. Preuzeto 20. listopada 2021 s https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/menandwomen/men_and_women_2021.pdf
- HAK (2013). EuroTest - Provjera znanja i vještina vozača u pružanju prve pomoći. Zagreb. <https://www.hak.hr/vijest/290/testiranje-prve-pomoci>

- Hrvatski Crveni križ. (2020). *I djeca mogu naučiti spašavati živote*. Preuzeto 15. listopada 2021 s <https://www.hck.hr/novosti/i-djeca-mogu-nauciti-spasavati-zivote/5909>
- Hrvatski Crveni križ (2017). *Odgoj za humanost od malih nogu*, priručnik za volontere, roditelje i stručnjake koji rade s djecom. Zagreb
- Hrvatski Crveni križ (2018). *Pružanje prve pomoći*, priručnik za vozačke i sve sudionike u prometu. Zagreb
- Kovač, V., Buchberger, I. (2013). Suradnja škola i vanjskih dionika, *Sociologija i prostor*, 197 (3), 523-545.
- Kovačić, U., Lozić, A., Slabe, D. i Starc, A. (2019). The Knowledge of Teachers as a Key Factor in Providing First Aid in Primary Schools. *Journal of Applied Health Sciences*, 5(1), 17-29.
- Mestrovic, J., Bralic, I., Pavic Simetin, I., Mujkic, A., Radonic, M., Rodin, U., Trošelj, M., Stevanović, R., Benjak, T., Pristaš, I., Mayer, D., Tomić, B. (2016). The Child Health Care System of Croatia. *The Journal of Pediatrics*, 177, 48-55.
- Nikolić, V., Galjak, M., Taradi, J. (2020). Disaster risk management and community resilience, *Sigurnost*, 62 (2), 151-160
- Poliklinika za zaštitu djece i mladih grada Zagreba (2020). *Izveštaj: Neki aspekti mentalnog zdravlja za vrijeme pandemije COVID-19*. <https://www.poliklinika-djeca.hr/istrazivanja/izvjestaj-neki-aspekti-mentalnog-zdravlja-za-vrijeme-pandemije-covid-19-preliminarni-rezultati-istrazivanja/>
- Senthilnathan, S. (2019). *Usefulness of Correlation Analysis*. Preuzeto 19. listopada 2021 https://www.researchgate.net/publication/334308527_Usefulness_of_Correlation_Analysis
- Slunjski, E. (2015). *Izvan okvira, kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju predškolskog kurikuluma*. Zagreb: Element.
- Valjan Vukić, V. (2016). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti učenika – višestruke perspektive, *Školski vjesnik*, 65 (1), 33-57.
- Vučemilović, Lj. (2013). Zdravstveni odgoj u vrtiću. *Kutak za zdravi trenutak*, 72, 30-31.
- Vujić Šisler, LJ. (2004). Ozljede djece u vrtiću – kako ih spriječiti, prepoznati i sanirati. *Kutak za zdravi trenutak*, 38, 18-20.

STUDENTS' KNOWLEDGE OF PROVIDING FIRST AID - FUTURE EDUCATORS AND TEACHERS

Abstract

The importance of first aid knowledge is reflected in its goals: to save lives, prevent disability and shorten treatment and recovery time. Therefore, the Red Cross organizes a "Water Safety" project with the Faculty of Education at the Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Through field teaching, seminars, and workshops conducted by employees and volunteers of the Red Cross, an effort has been made to educate students on processes aimed at preventing accidents on the water and procedures for assisting the injured or sick.

The work aims to determine how familiar students, future educators, and teachers are with the basics of first aid and to increase awareness of the importance of knowing the basics of first aid. The research was conducted on a sample of 150 students of the Faculty of Education, using a survey questionnaire that was available in digital form and filled out voluntarily and anonymously by the students. The questionnaire consisted of 18 open, closed, and combined questions.

After statistical analysis, the research showed that most students had encountered the theory of first aid in their previous education. However, they still need to learn the first aid procedures thoroughly. The need for continuous education and the importance of renewing practical first aid knowledge among students of educational sciences was highlighted, and recommendations for further research were given.

Keywords: *Red Cross, education, project, first aid, students*

